

KUST OP KRACHT

Verlag adviesgroepbijeenkomst

Datum
26 oktober 2009

Uw kenmerk

Contactpersoon
J. Stijnman

Onderwerp
Verlag bijeenkomst Adviesgroep
Hondsbossche en Pettemer Zeewering
26 oktober 2009

Registratienummer

Doorkiesnummer
0299 39 1486

Aanwezig:

Adviesgroep

Dhr. K. Stins
Dhr. J. Prins
Dhr. R. Tuijn
Mw. V. van Vuuren
Dhr. R. Klant
Dhr. C. Koning
Dhr. H.J. Snip
Dhr. K. de Jong
Dhr. J. Hack

Vereniging Belangenbehartiging Kleinschalige Visserij
LTO
Comité tegen elke vorm van dijkverhoging
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord
Dorpsraad Petten
Houd Zijpe Leefbaar
Dorpsvereniging Groet
Vereniging Natuurmonumenten
Stichting Duinbehoud

Projectgroep

Dhr. K.J. Adema
Dhr. T. van Heuvel

Gemeente Zijpe
Rijkswaterstaat

Kernteam

Mw. A. Willig-Kos
Mw. S. Bogaard
Dhr. M. Broos
Dhr. C. Lansink
Dhr. G. van der Horst
Dhr. H. Steetzel
Dhr. J.J.P. Lambeek
Dhr. E. Gianotten

HHNK
HHNK
HHNK
Provincie Noord-Holland
ARCADIS
ARCADIS
ARCADIS
DHV

Afwezig:

Dhr. G. Freijsen	Kamer van Koophandel
Dhr. R. Snip	Ondernemersvereniging Petten
Dhr. J.J. de With	Stuurgroep Petten aan Zee
Dhr. K. de Wit	Participantenvereniging Zijpe
Dhr. J. Roelofsen	VVV Kop van Noord-Holland
Dhr. P. Smorenberg	Strandexploitant Petten

Agendalid:

Mw. B. Duijn	Staatsbosbeheer
--------------	-----------------

(vertegenwoordigd door Natuurmonumenten)

1. **Opening / welkom door Anita Willig-Kos.**

2. **Verslag voorgaande overleg (8 september 2009)**

Er is geen commentaar op het verslag van de voorgaande vergadering. Het verslag wordt vastgesteld.

3. **Terugkoppeling Stuurgroep en proces VKA**

HHNK (A. Willig) geeft een terugkoppeling van het voorgaande Stuurgroepoverleg.

De Gemeente Zijpe brengt naar voren dat Prof. M.J.F. Stive op 29 oktober 2009 in de Raadszaal van de gemeente een openbare presentatie zal geven waarin hij zijn visie op de kustontwikkeling zal geven. Prof. Stive is tijdens een middag ingelicht over de versterking HPZ. Prof. Stive heeft aangegeven bereid te zijn om zijn visie op zowel de HPZ als de DKNH te willen geven als beide projecten zijn afgerond.

4. **Inhoudelijke terugkoppeling**

Nadere uitwerking morfologie

ARCADIS geeft een presentatie waarin een inhoudelijke terugkoppeling wordt gegeven over de nadere uitwerking morfologie. De reden dat een nadere uitwerking nodig was was dat Rijkswaterstaat meer duidelijkheid wilde hebben in het onderhoud. Er was een rapportage beschikbaar van Svasek. Het dwarstransport (sedimenttransport dwars op de kust) was daarin niet meegenomen, maar in het ontwerp voor de zandige oplossing was daar al wel rekening mee gehouden door daarvoor een extra volume aan te nemen.

Rijkswaterstaat was op zoek naar de gevoeligheid van de onderhoudsvolumes voor de vorm van het aangelegde profiel. Zowel Alternatief 2b als Alternatief 2d werden beiden in dezelfde mate van detail

uitgewerkt.

Deze nadere uitwerking morfologie heeft ertoe geleid dat een aanlegprofiel is ontwikkeld waardoor minder onderhoud nodig is. Dit heeft geleid tot nieuwe aanlegvolumina. Uit ervaring elders blijkt dat als gevolg van het dwarstransport van nature een bank voor de kust zal ontstaan. Dit gaat ten koste van het zand bovenin het profiel. Door deze bank op voorhand al aan te leggen is er minder onderhoud nodig.

LTO stelt de vraag of deze bank ook meewerkt aan de veiligheid. ARCADIS antwoordt dat de bank helpt om minder afslag van de achterliggende berm te hebben. Bij een maatgevende waterstand is de verlaging van de golven miniem. Er moet duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de doelen van de bank en de zandberm. De zandberm dient om de golven af te remmen, de bank dient om het langjaarlijkse onderhoud te verminderen.

De Vereniging Belangenbehartiging Kleinschalige Visserij stelt dat het strand bij een superstorm een vlakke plaat wordt en dat de natuur zelf een profiel zal aannemen. ARCADIS antwoordt dat je inderdaad een hoop van de natuur kunt leren. Om die reden zijn de profielen van de naastliggende kust gebruikt voor het ontwerp. De profielen van 2008 zijn gebruikt om per profiel het volume te bepalen voor het ontwerpprofiel. De natuur zal dan zelf een dynamisch evenwichtsprofiel aannemen.

De Vereniging Belangenbehartiging Kleinschalige Visserij stelt dat de natuur altijd in beweging is. ARCADIS antwoordt dat er na aanleg goed moet worden gemonitord welke ontwikkelingen na de aanleg plaatsvinden. Rijkswaterstaat geeft aan dat het ontwerp zodanig moet zijn dat de eerste vijf jaar geen onderhoud nodig is. HHNK geeft aan dat er naast de onderhoudsbehoefte voor de HPZ ook is gekeken naar hoeveel zand ten gunste komt aan het omliggende gebied.

ARCADIS geeft aan dat met de op deze wijze verkregen volumina gekeken is op welke wijze het zand in de Alternatieven 2b en 2d kan worden aangebracht. Het goedkoopst zijn onderwatersuppleties. Daarna komen suppleties met behulp van rainbowen. Hierbij wordt zand over een beperkte lengte vanuit het baggerschip vooruit gespoten. Het duurste zijn de strandsuppleties waarbij het zand met leidingen richting de kust wordt aangevoerd.

Naast de technische uitwerking is ook gekeken welke risico's in het ontwerp van de zandige oplossingen zitten. Rijkswaterstaat houdt rekening met een verliespercentage van 15% van het aangebrachte zand (meting in de beun van het schip ten opzichte van wat er uiteindelijk in het profiel komt). Een ander risico is dat de profielen tijdens de aanleg anders zijn dan de voor

de volumina gebruikte profielen van 2008.

Zetting is ook meegenomen als risico.

De percentages nader te definiëren zijn ook vastgesteld waarbij een differentiatie is gemaakt tussen de harde en zachte oplossingen. Ook is een percentage onvoorzien opgenomen die bijvoorbeeld kan worden gebruikt als onvoorzien munitie wordt aangetroffen.

ARCADIS geeft uitleg bij het principe van de gebruikte probabilistische (Monte Carlo) kostenramingen, waarbij iedere kostenpost een bepaalde bandbreedte krijgt. Door een grote hoeveelheid simulaties uit te voeren van de kosten inclusief de bandbreedtes, zijn er de meest waarschijnlijke bedragen voor de alternatieven verkregen. Dit heeft tot nieuwe kostenramingen geleid.

De Vereniging Belangenbehartiging Kleinschalige Visserij vraagt of deze kostenramingen inclusief de natuurcompensaties zijn. HHNK antwoordt dat dit inclusief de compensaties is, maar exclusief de kosten voor de ruimtelijke kwaliteit.

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord stelt de vraag of de kosten al in een dergelijk detail kunnen worden berekend terwijl het project nog voor de bestekfase zit. ARCADIS antwoordt dat de subsidiënt dit vereist.

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord stelt de vraag of er aan innovatief aanbesteden wordt gedacht. Rijkswaterstaat antwoordt dat de Maasvlakte 2 innovatief is aanbesteed en dat dit bij de Afsluitdijk ook zal worden gedaan. Er zijn echter nog geen ervaringen met wat dit financieel gezien uiteindelijk oplevert. ARCADIS brengt naar voren dat de aanbesteding van de Delflandse kust in dit opzicht geen goed voorbeeld is omdat dat project niet alle risico's had meegenomen die bij de HPZ zijn gebruikt. Als die risico's niet worden meegenomen dan bestaat er de kans dat dat later moet worden opgevangen.

De Gemeente Zijpe brengt naar voren dat er tegenwoordig manieren van aanbesteding zijn waarbij het onderhoud wordt inbegrepen. Gemeente Zijpe geeft aan geen inzicht te hebben hoe tot de kosten is gekomen, maar stelt dat er bij de zandige oplossingen een extra buffer is aangebracht.

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord merkt op dat de kosten inclusief BTW zijn en stelt de vraag of Rijkswaterstaat BTW-plichtig is. Dat klopt, Rijkswaterstaat kan de BTW niet verrekenen.

Verdiepingsslag ecologie

Voor de verdiepingsslag ecologie is naar drie specifieke gebieden gekeken:

1. De Pettemerduinen;
2. Abskolk en Putten;
3. Noordzeekustzone.

Bij de Pettemerduinen is gekeken naar de instandhoudingsdoelstelling van de volgende drie typen duinen:

1. Wandelende duinen;
2. Grijs duinen;
3. Ontkalkte duinen.

De conclusie is dat het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen niet in geding komt vanwege de zeer geringe oppervlakte.

Bij de Abskolk en Putten kan het behalen van de instandhoudingsdoelstelling “dwerggans” in gevaar komen indien de Hondsbossche weg landwaarts verplaatst wordt. Dat is alleen bij Alternatief 1 het geval.

Bij de Natura2000 Noordzeekustzone is de laagwaterlijn de begrenzing van het gebied. De strandhoofden (foerageergebied vogels) vallen daardoor buiten het Natura2000-gebied. Er is nog geen overeenstemming of het juridisch gezien nodig is om voor het verlies van de strandhoofden moet worden gecompenseerd. Voor nu gaan we er vanuit dat de compensatie nodig is en zit het harde substraat in de ramingen voor 2b en 2d.

Nadere uitwerking kosten

De ramingen liggen momenteel ter toetsing bij Rijkswaterstaat. De eerste indruk die werd afgegeven was dat het goede berekeningen zijn voor goede ontwerpen. De kleine wijzigingen in de (Monte Carlo) kostenramingen hebben slechts kleine wijzigingen in de MKBA tot gevolg. De verdiepingsslag ecologie heeft geen of weinig effect gehad voor de MER rapportage. In de multicriteria-tabel komt het alternatief Zand en Natuur nog steeds als VKA naar voren.

De Dorpsvereniging Groet stelt de vraag wat onder het onderdeel ‘natuur’ in het VKA wordt verstaan. ARCADIS geeft als voorbeeld de jonge duintjes die in het midden van de zeekering zijn gepland.

Houd Zijpe Leefbaar (HZL) geeft aan dat er veel over de kosten wordt gesproken en stelt de vraag wat aan de achterban kan worden doorgegeven over de veiligheid. HZL stelt dat als het zand tijdens een storm wegspoelt er moet worden teruggevallen op de bestaande dijk. ARCADIS geeft aan dat als zand tijdens een storm naar onderin het profiel wordt verplaatst dit geen invloed heeft op de veiligheid omdat de veiligheid wordt bepaald door het totale volume zand dat in het gehele profiel zit.

Gemeente Zijpe is van mening dat de hybride oplossing (2b) meer risico's voor de veiligheid in zich heeft omdat deze variant zowel een risico van de dijk als een risico van het zand in zich heeft. De oplossing met enkel het aanbrengen van zand kent geen risico meer van de harde constructie van de

dijk.

Houdt Zijpe Leefbaar stelt hier tegenover dat de hybride oplossing de harde constructie van de dijk nog zichtbaar is wat de mogelijkheid biedt tot inspecties en eventuele schade dus zichtbaar maakt.

De Vereniging Belangenbehartiging Kleinschalige Visserij uit kritiek op de artist impressie zoals die er nu ligt en geeft aan dat er in de afgelopen 2 jaar te weinig voortgang is geboekt.

De vraag wordt gesteld wat het standpunt van Natuurmonumenten is ten opzichte van het alternatief met het brede strand. Natuurmonumenten geeft aan voorstander te zijn voor Alternatief Zand en Natuur, maar spreekt de angst uit dat als er geld wordt gestoken in het aanbrengen van zand voor de kustversterking er de kans bestaat dat er voor overige zaken (ruimtelijke kwaliteit) er geen geld meer over is. Natuurmonumenten heeft in principe geen voorkeur voor 2b of 2d, maar als er gesproken gaat worden over het geld dan willen ze graag zoeken naar mogelijkheden voor zand voor de kust bij Petten en overslag ter hoogte van de klimaatbuffer. Omdat dit nu tot een nieuwe variant zou leiden wordt daar niet verder op aangedrongen. Natuurmonumenten laat op dit moment een onderzoek uitvoeren naar een goedkopere variant omdat zij voorziet dat Rijkswaterstaat uiteindelijk naar een goedkopere oplossing zou willen zoeken.

LTO stelt de vraag wat de klimaatbuffer precies inhoudt. Natuurmonumenten geeft aan dat dat de gehele Vereenigde Harger- en Pettemerpolder is.

Dorpsraad Petten stelt de vraag of de sloop van huizen ook in het project is meegenomen. ARCADIS geeft aan dat deze kosten (aankoop woningen en grond, sloop woningen die nodig zijn om de versterking te kunnen laten plaatsvinden) in de kostenraming zijn opgenomen. Gemeente Zijpe geeft aan teleurgesteld te zijn dat er weinig openheid wordt gegeven over de kostenramingen en geeft aan behoefte te hebben aan overleg hierover. HHNK geeft aan dat de SSK-ramingen zijn voorgelegd aan de subsidient, maar omdat het werk op een gegeven moment in de markt wordt uitgezet kunnen deze getallen niet worden vrijgegeven.

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord stelt voor om het gehele project in de markt weg te zetten zodat meteen duidelijk wordt wat de prijzen zullen zijn. De vraag is dan of enkel de varianten 2b en 2d in de markt kunnen worden weggezet of dat alle alternatieven dan in de markt zouden moeten worden weggezet om tot een keuze voor het VKA te komen.

Rijkswaterstaat geeft aan dat het niet gebruikelijk is om een MER proces op een dergelijke manier te laten verlopen. Geld wordt meegenomen in de afweging van het VKA, maar in de huidige afweging telt het geld slechts voor 15% mee.

De methode van de kostenramingen zijn opgelegd door het rijk. Enkel door het slimmer aanleggen van de profielen zouden kostenbesparingen kunnen worden verkregen.

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord stelt voor om via een innovatieve manier samen met andere zwakke schakel projecten het werk in de markt weg te zetten.

5. **Bouwstenen ruimtelijke kwaliteit en financiering**

E. Gianotten is ingehuurd door HHNK om het programma van Bouwstenen voor de Ruimtelijke Kwaliteit gerealiseerd te krijgen. Deze voorzieningen staan in principe los van de versterking. De impuls aan de ruimtelijke kwaliteit kan worden gegeven door te werken aan een betere inrichting van het gebied, door de inrichting aan de uiteinden van de zeewering zodanig vorm te geven dat recreatief gebruik wordt bevorderd, door aan de binnenzijde van de zeewering natuur te ontwikkelen (voorzieningen Harger- en Pettemerpolder) en door voorzieningen op de kering zelf aan te brengen (bijvoorbeeld een fietspad).

Rijkswaterstaat zal de financiering van de veiligheid op zich nemen. De financiering voor de ruimtelijke kwaliteit zal vanuit de regio moeten komen. E. Gianotten zal in gesprek gaan met lokale partijen als de gemeenten, Provincie Noord-Holland, HHNK, Natuurmonumenten, recreatieve ondernemers om de Bouwstenen Ruimtelijke Kwaliteit verder uit te gaan werken en te zoeken naar financiering daarvoor vanuit de regio. Hierbij zal de keuze van een variant geen rol spelen.

6. **Proces en communicatie**

Na het Stuurgroepoverleg van september heeft geen communicatie naar buiten toe plaatsgevonden. Er is geen verandering gekomen in de voorkeur voor het alternatief Zand en Natuur.

Genoemd wordt dat er een aantal artikelen in de media hebben gestaan waarin niet altijd alle informatie correct is weergegeven.

7. **Planning en voortgang**

Op 28 oktober zal het Stuurgroepoverleg met name gaan over de financiering voor de Bouwstenen Ruimtelijke Kwaliteit.

Het moment waarop een volgend Adviesgroepoverleg zal worden georganiseerd is afhankelijk van het proces om tot een VKA te komen en zal later worden bepaald.

8. **Rondvraag en sluiting**

Het Comité tegen elke vorm van dijkverhoging heeft geen rondvraag maar stelt vast dat Zand en Natuur nog steeds de voorkeur heeft en uit zijn zorgen over de voortgang en het tijdig verkrijgen van een veilige situatie. Het comité stelt voor dat Ontwikkelbedrijf Noord-Holland Noord met E. Gianotten gaat kijken hoe financiering voor de ruimtelijke kwaliteit zou kunnen worden verkregen. Het Ontwikkelbedrijf is bereid hier met E. Gianotten over te praten.

Rijkswaterstaat brengt naar voren dat er op 18 november een belangrijk overleg zal plaatsvinden met DG Water waarin de stukken zullen worden voorgesproken die worden voorbereid voor de Staatssecretaris.

Provincie Noord-Holland geeft aan dat het goed is te kunnen constateren dat alle partijen nog achter de keuze staan voor Zand en Natuur en adviseert gemeente Zijpe om deel te nemen aan het komende Stuurgroepoverleg. De vertegenwoordiger van de gemeente Zijpe zal dit signaal doorgeven aan zijn vertegenwoordiger in de Stuurgroep.

Stichting Duinbehoud heeft begrepen dat het nog niet duidelijk is of het juridisch gezien nodig is om het harde substraat in het project op te nemen en vraagt zich af of dit ertoe zou kunnen leiden dat een ander alternatief tot VKA wordt gekozen. HHNK stelt dat de kosten voor het harde substraat al in de ramingen zijn meegenomen. Ondanks deze worst case benadering komt toch 'Zand en Natuur' als VKA naar voren.

Dorpsvereniging Groet stelt de vraag hoe Natuurmonumenten aankijkt tegen het verlies van het leven als de huidige strandhoofden onder het zand komen te liggen. Natuurmonumenten stelt dat er in de concept MER staat dat dit leven mogelijk moet worden gemitigeerd.

Dorpsvereniging Groet stelt de vraag waar de vertegenwoordiger is van de gemeente Bergen. HHNK zal dit nagaan bij de gemeente Bergen.

Houd Zijpe Leefbaar geeft aan de vorige keer een brief aan de Staatssecretaris te hebben gezien die op 18 november zal worden besproken en vraagt zich af wanneer deze brief zal worden verstuurd. Dat zal worden gedaan na het overleg van 18 november.

Rijkswaterstaat geeft aan dat de economische crisis effect zal hebben op HPZ. DGW wil voor de HPZ duidelijkheid krijgen over de kosten zodat deze in de begroting kan worden meegenomen van de commissie(s) die momenteel in het kader van de economische crisis zoeken naar mogelijke kostenbesparingen in de rijksbegroting.